

NYE REGLER FOR VARMeprojekter: START DEN GRØNNE OMSTILLING NU

Fra 1. januar 2021 gælder nye regler for godkendelse af projekter om kollektiv varmforsyning. Det er nu, vi skal sætte gang i varmepumpeprojekter samt konvertering af blokvarmecentraler og områder, der i dag har olie- og naturgasfy.

Den nye projektbekendtgørelse på varmeforsyningsområdet er en udmøntning af klimaplanen for energi og industri, som et flertal af Folketingets partier indgik aftale om 22. juni 2020. Aftalens bærende elementer er bl.a. en udfasning af individuelle olie- og naturgasfy og omstilling til grøn fjernvarme.

STRATEGISK ENERGIPLANLÆGNING I KOMMUNERNE

Mange kommuner har en varmeplan eller en strategisk energiplan. Det er et langsigtet værktøj for planlægning af en omstilling til et fleksibelt, grønt og energieffektivt energisystem efter samfundsøkonomiske principper.

Det giver god mening at se på disse planer igen. De nye projektregler giver muligheder, vi ikke havde tidligere, og som nok ikke er taget med i planlægningen, hvis den er meget mere end ét år gammel. Kommuner kan derfor med fordel på ny se på de områder, der i dag forsynes af olie- og naturgasfy, for at konvertere dem til grøn varme.

ELEKTRIFICERING AF ENERGISYSTEMET – STORE VARMEPUMPEPROJEKTER MV.

Det såkaldte kraftvarmekrav er lempet. Det betyder, at det er muligt at gennemføre projekter om store varmepumper i alle områder, også i de centrale, uden dispensation fra Energistyrelsen. Det kræver dog stadig, at varmepumpeprojektet er samfundsøkonomisk mere fordelagtigt end fortsat (eller ny) fællesproduktion af el og varme (kraftvarme).

Det betyder også, at varmeforsyninger i almindelighed kan etablere grundlast uden kraftvarme, fx med elkedler, solvarme, biomasse mv., hvis det er det samfundsøkonomisk mest fordelagtige. Det gælder også i de decentrale naturgasbaserede områder, hvor der nu kan godkendes alle brændsler.

Processen for at omstille kan være omfattende, så kom i gang i god tid. Som noget nyt skal den samfundsøkonomiske analyse inddrage konsekvenser for eksisterende varme-

producenter, herunder eksisterende kraftvarmeanlæg, i det sammenhængende fjernvarmenet. Det kan kræve tid at få datagrundlaget på plads, især i de store integrerede fjernvarmenet omkring København, Aarhus og i Trekantområdet.

KONVERTERING AF BLOKVARMECENTRALER

Blokvarmecentraler er boligblokke og store bygninger, hvis forsyning kræver et anlæg på 0,25 MW eller mere. Disse blokvarmecentraler har hidtil været underlagt aftagepligt fra den kollektive varmforsyning (individuel naturgasforsyning eller fjernvarme).

Blokvarmecentraler med naturgas er ikke længere bundet til naturgas. Det er derfor nu muligt at konvertere de gasforsynede blokvarmecentraler til fjernvarme eller til vedvarende energi-anlæg, herunder varmepumper. En konvertering til fjernvarme kræver i praksis, at det forsyningsområde, som blokvarmecentralen er beliggende i, konverterer til fjernvarme, medmindre blokvarmecentralen kan nås med en stikledning fra et eksisterende fjernvarmeområde. Derfor skal det afklares,

om området samfundsøkonomisk set er bedst tjent med fjernvarme eller varmepumper.

Er fjernvarme bedst, skal området hurtigst muligt udlægges til fjernvarme. Sker det ikke, kan blokvarmecentralen/erne opnå tilskud fra staten til at skifte fra naturgas til en varmepumpe. Det kan underminere grundlaget for en konvertering af området til fjernvarme. Fjernvarme giver kun mening, hvis de store bygninger i området kobler sig på. Det er derfor vigtigt at få lavet de nødvendige samfundsøkonomiske analyser for at sikre den bedste løsning.

I områder, hvor et projektforslag om fjernvarme er godkendt før 1. januar 2019, har blokvarmecentraler nu fået mulighed for at udnytte egen overskudsvarme og for at etablere vedvarende energianlæg, herunder ældre varmepumper. Det kan bidrage til den grønne omstilling, hvis blokvarmecentralen fx i dag forsynes af fjernvarme baseret på fossile brændsler. Godkendelse af et sådant projekt kræver som udgangspunkt, at det ønskede alternativ er det samfundsøkonomisk bedste. Kommunen kan dog træffe beslutning om, at der kan bortses fra scenarier med fossile brændsler, også selvom det er bestående anlæg mv.

Det kan dog være vigtigt at overveje, om ikke det er bedre at omstille fjernvarmen, hvis den bygger på fossile brændsler. Det kan give flere fordele på grund af stordrift. Kommunen kan dog ikke nægte at godkende en konvertering, hvis blokvarmecentralen ønsker det, og projektet opfylder det samfundsøkonomiske krav, uden at der ses bort fra fossile alternativer.

Kommunen kan desuden, med fjernvarmeselskabets accept, undtage områder helt fra aftagepligt fra fjernvarme. I så fald er blokvarmecentralen frit stillet og kan også benytte andre muligheder end overskudsvarme og vedvarende energi, hvis det er de samfundsøkonomisk bedste.

I fjernvarmeområder udlagt efter 1. januar 2019 er blokvarmecentraler frit stillet. Det samme gælder i områder, der ikke er udlagt til fjernvarme, og i nye udstykningsområder. Hvis et fjernvarmeværk vil forsyne et sådant område, er det derfor vigtigt at indgå dialog med blokvarmecentralerne for at sikre deres tilslutning.

Fjernvarmeværker har muligheder for at tilbyde storkunder gunstige prisvilkår gennem prisdifferentiering.

KONVERTERING AF OMRÅDER MED OLIE- OG NATURGASFYR

Områder, der i dag forsynes med olie- og naturgasfy, kan konverteres til fjernvarme eller varmepumper. Som nævnt i det forrige afsnit er det vigtigt at få afklaret hurtigt, hvad der er samfundsøkonomisk bedst for at sikre kundegrundlaget til fjernvarme, hvis det måtte vise sig, at det er bedst med fjernvarme.

Tidligere har det været svært at få gennemført konverteringer af områder med individuelle naturgasfy til fjernvarme på grund af tvister om de samfundsøkonomiske beregninger. Kommunen har i dag mulighed for at afskære sådanne tvister ved at bestemme, at den eksisterende naturgasforsyning som et fossilt

alternativ ikke skal indgå i den samfundsøkonomiske analyse. Kommunen vil på denne måde kunne godkende fjernvarme, uanset om fortsat naturgasforsyning ville have været bedre samfundsøkonomisk.

En kommune kan aktivt planlægge fjernvarmekonverteringer, herunder ved påbud om at udarbejde projekter. En kommune, som driver varmeforsyning, kan selv gennemføre godkendte projekter. Kommunen kan samarbejde med varmepumpeleverandører eller nærvarmeselskaber for at fremme udbredelsen af varmepumper, fx i områder, hvor det ikke er hensigtsmæssigt at etablere fjernvarme. Kommunen har dog ikke uden særlig dispensation hjemmel til selv at deltage i selskaber for individuel forsyning og kan ikke formelt udlægge områder til fx forsyning med individuelle varmepumper. Som bygningsejer kan kommunen dog godt indgå aftaler om levering af grøn varme til egne bygninger, fx med en varmepumpeleverandør ■

Line Markert
Partner, advokat
lma@horten.dk

René Frisdahl Jensen
Partner, advokat
rfj@horten.dk

Eigil Worm
Senioradvokat
ewo@horten.dk

Renée Van Naerssen
Advokatfuldmægtig
rvn@horten.dk